

GLAVKOM

GLAVKOM laično poimenovana zelena mrena, je kronična degenerativna optična nevropatija s progresivno izgubo ganglijskih celic mrežnice in aksonov.

Posledično se okvari vidno polje in ožanje nevretinskega obroča. Prizadene 70 milijonov ljudi po svetu in predstavlja glavni vzrok slepote.

POVZROČITELJ:

- Zvišan očesni tlak,
- Starost,
- Rasa,
- Kronične bolezni (arterijska hipertenzija, diabetes),
- Kratkovidnost,
- Tanjša debelina roženice⁽³⁾

PRIMARNI GLAVKOM ODPRTEGA ZAKOTJA

Najpogostejša oblika bolezni, ki napreduje počasi. Pacienti ne opisujejo poslabšanja vida ali bolečin v predelu oči. V večina primerov zdravo oko nadomesti funkcijo bolnega očesa. Opazimo povišan očesni tlak, ki nastane kot posledica omejenega odtekanja prekatne vodke skozi kanalčke zakotja^(1,2).

PRIMARNI GLAVKOM ZAPRTEGA ZAKOTJA

Oblika bolezni, ki se pogosteje pojavlja pri Azijcih in Eskimih. V nasprotju z Evropejci, ki za to obliko bolezni kar 10x redkeje zbolevajo. Glavkom se pojavi, saj tekočina ne more odtekat skozi zakotje. Posledično naraste očesni tlak, pacienti opisujejo bolečine v predelu očesa, glavobole, meglen vid, slabost in bruhanje^(1,2).

SEKUNDARNI GLAVKOM

Pojavi se povišan očesni tlak, kljub odprtemu ali zaprtemu očesnemu zakotju. Glavkom se pojavi zaradi že znanih zdravstvenih težav (diabetes, arterijska hipertenzija)^(1,2).

RAZVOJNI GLAVKOM

Pojavi se pri 1. od 10.000 otrok, gre za redko obliko, ki nastane zaradi napake v razvoju^(1,2).

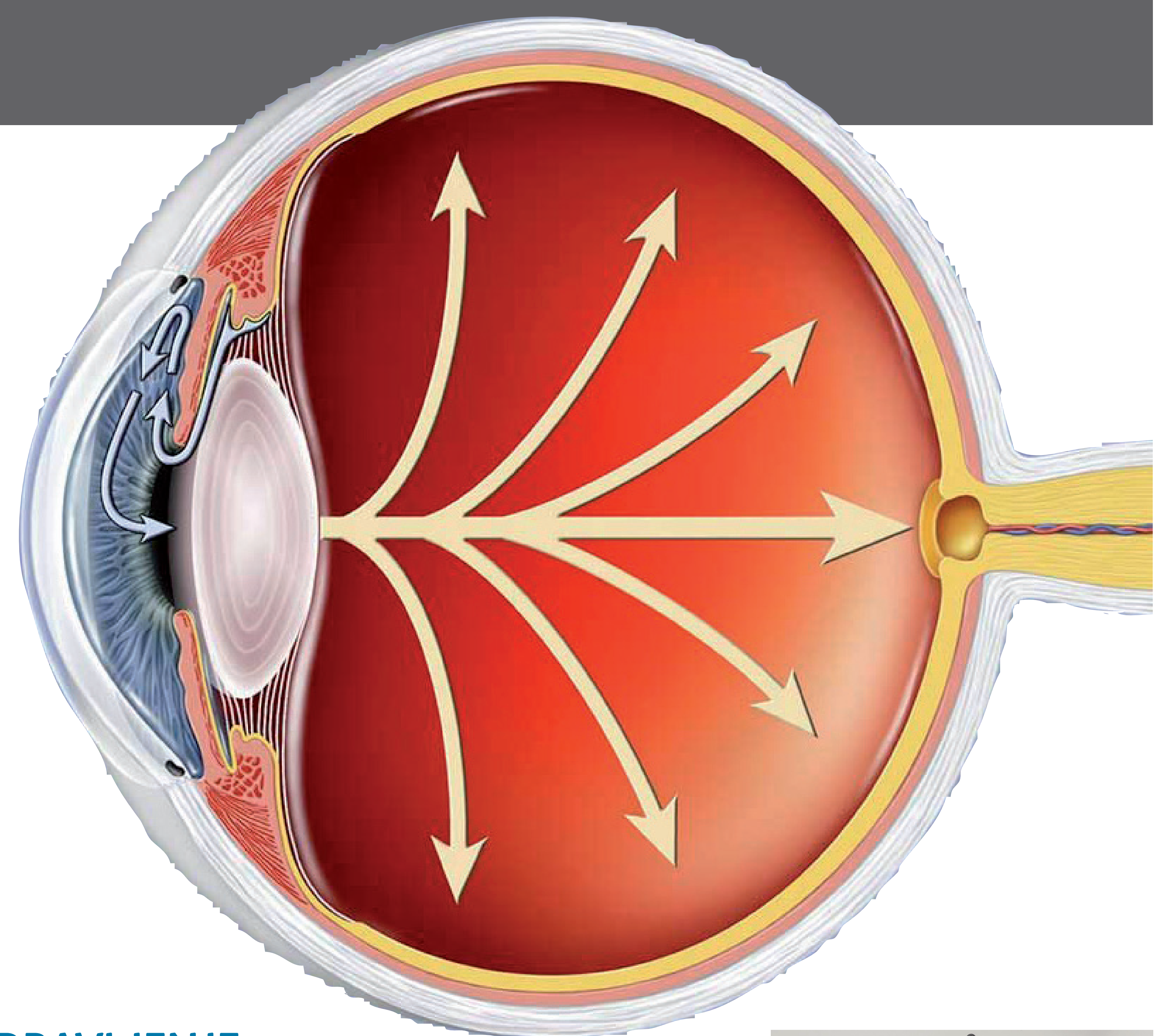
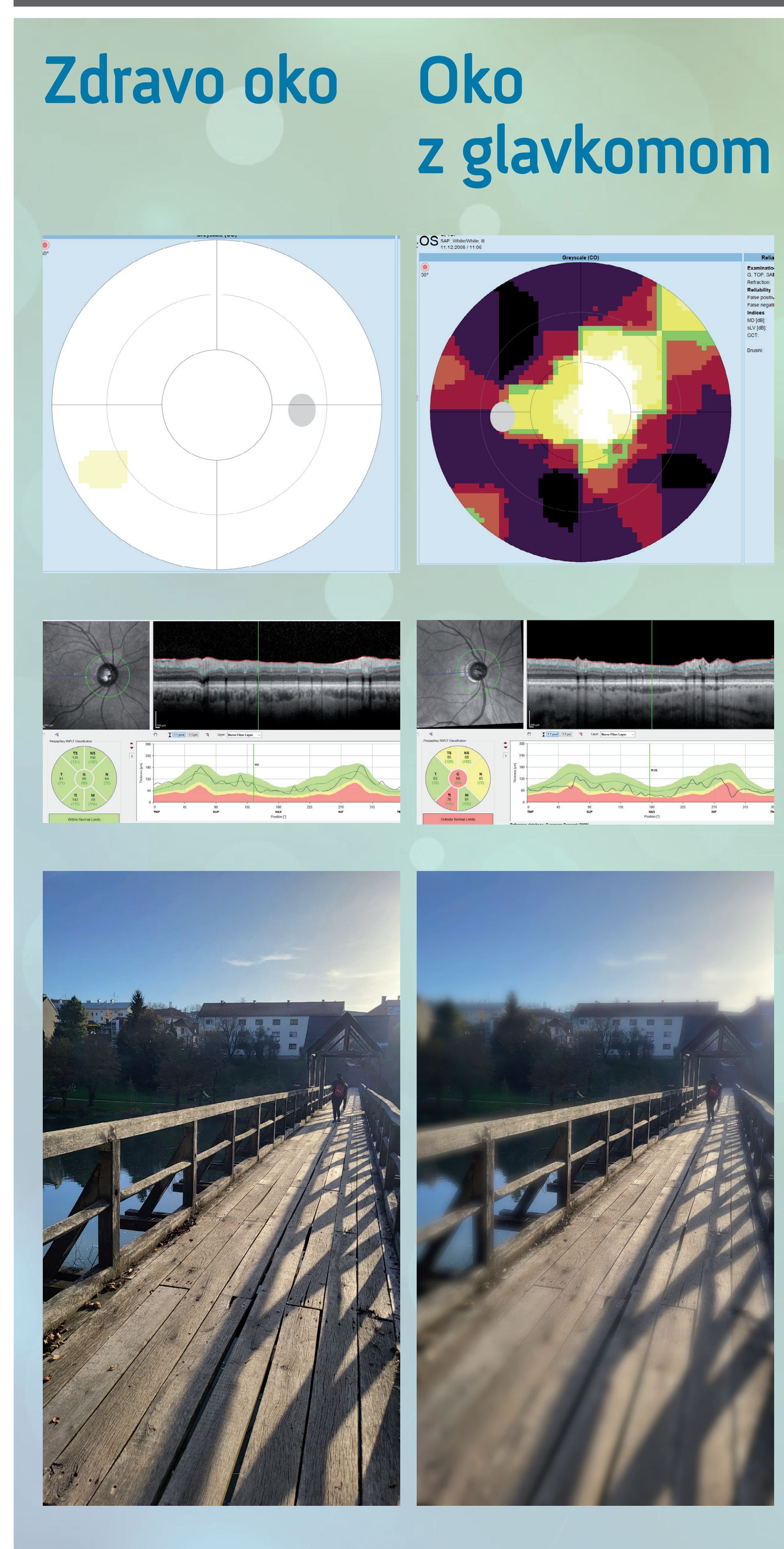
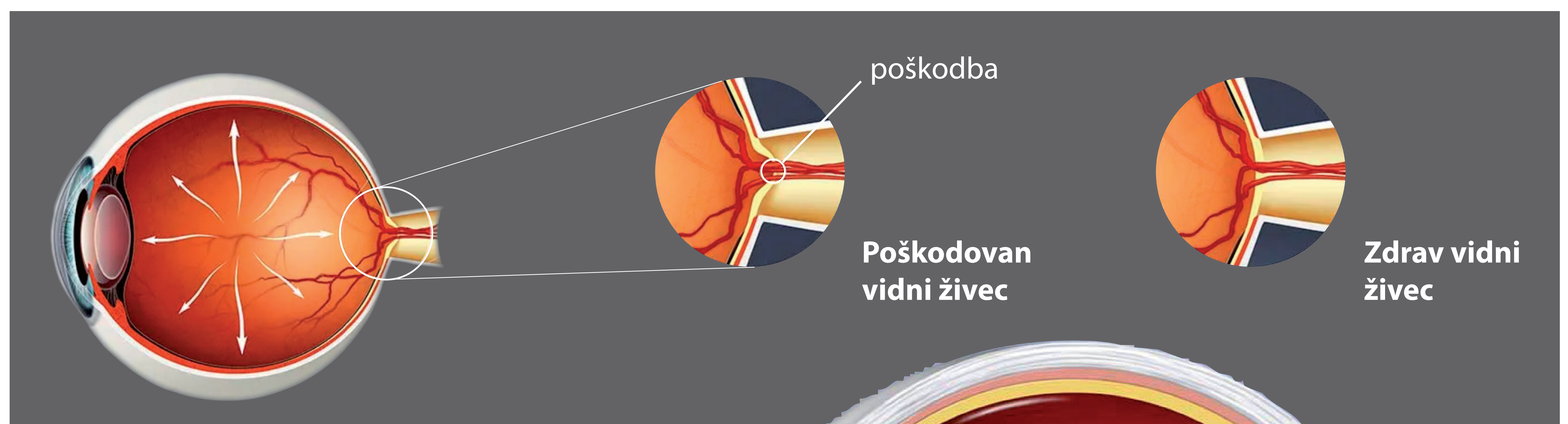
DIAGNOSTICIRANJE

Za postavitev diagnoze glavkom, je potrebno opraviti naslednje preiskave pri oftalmologu:

- Tonometrija (merjenje očesnega tlaka)
- Gonioskopijo (preiskava s posebno kontaktno lečo ob pomoči špranske svetilke)
- Biomikroskopijo sprednjo in zadnjo
- Fundoskopijo
- Perimetrijo (preiskava vidnega polja)⁽²⁾

OGROŽENI

- Ljudje, starejši od 40 let, s starostjo ogroženost narašča,
- Družinska obremenjenost (genetika),
- Pacienti s srčno žilnimi boleznimi,
- Ljudje, ki so kratkovidni ali daljnovidni,
- Rasa (Afričani – ogroženi za glavkom odprtega zakotja, Azijci - glavkom zaprtega zakotja)⁽³⁾

ZDRAVLJENJE

- Zniževanje očesnega tlaka,
- Zmanjševanje nastajanja prekatne vodke s pomočjo kapljic,
- Laserski poseg selektivne trabekuloplastike (povečamo odtekanje vodke s pomočjo laserskega žarka na trabekulum v zakotju),
- Laserski poseg iridotomija (laser naredi drobno odprtino na šarenici za boljše kroženje prekatne vodke),
- Izvajamo še dva laserska posega periferno iridoplastiko in destrukcijo ciliarnika,
- Kirurški poseg⁽⁴⁾

ZDRAVSTVENA VZGOJA

- Pomembno je, da so pacienti pozorni na morebitne zaplete bolezni, kot so: bolečina v predelu oči, glavobol, nenadno poslabšanje vida, slabost in bruhanje. Svetujemo obisk zdravnika,
- Pacienti z glavkomom so redno kontrolirani v glavkomski ambulanti,
- Pomembno je, da pacienti redno spremljajo morebiten pojav zapletov. Ob bolečinah v predelu očesa, glavobolu, nenadnem poslabšanju vida, slabosti in bruhanja. Svetujemo obisk zdravnika.
- Pacienti, se zaradi izgube vida lahko soočajo s psihičnimi težavami, zato potrebujejo več pomoči in spodbude⁽²⁾.

1. McMonnies, C. W. (2017). Glaucoma history and risk factors. Journal of Optometry, 10(2), 71-78.
<https://doi.org/10.1016/j.optom.2016.02.003>

2. Cvenkel, B., & Erzen, D. (2007). Glavkom. Ljubljana: Pfizer.

3. Weinreb, R. N., Aung, T., & Medeiros, F. A. (2014). The pathophysiology and treatment of glaucoma: a review. JAMA, 311(18), 1901-1911. <https://doi.org/10.1001/jama.2014.3192>

4. Boland, M. V., Ervin, AM., Friedman, D. S., Jampel, H. D., Hawkins, B. S., Daniela Vollenweider, D. ... Robinson, K. A. (2013). Comparative Effectiveness of Treatments for Open-Angle Glaucoma: A Systematic Review for the U.S. Preventive Services Task Force. Annals of Internal Medicine, 158(4), 271-279.
<https://doi.org/10.7326/0003-4819-158-4-201302190-00008>